

2023-09-29 Nr. NV-2367

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1292 TAIS-23-12010(2) TAP-23-1293 TAIS-23-12011(2) TAP-23-1294 TAIS-23-12012(2) TAP-23-1295 TAIS- 23-12013(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-723 PAKEITIMO ĮSTATYMO LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-723 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1179 19, 28, 29, 31 IR 32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO LIETUVOS RESPUBLIKOS KARIŲ MATERIALINĖS ATSAKOMYBĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1857 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS ĮSTATYMO NR. VIII-375 30		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne	<i>Krašto apsaugos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne			

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1291 TAIS(23-12009(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-723 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-723 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1179 19, 28, 29, 31 IR 32 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KARIŲ MATERIALINĖS ATSAKOMYBĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1857 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS ĮSTATYMO NR. VIII-375 30 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Krašto apsaugos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Norėdami įvesti datą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymų projektai parengti siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymą Nr. XIV-2011 (toliau – Pareiginės algos (atlyginimo) įstatymas), kuris įsigalios 2024 m. sausio 1 d., taip pat siekiant tobulinti teisinį reglamentavimą, susijusį su karių tarnybos sąlygų gerinimu.

Sprendžiamos problemos:

- Lietuvos Respublikos Seimui 2023 m. gegužės 25 d. patvirtinus Pareiginės algos (atlyginimo) įstatymą, pagal naująjį šiame įstatyme nustatytą pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį (toliau – bazinis dydis) perskaičiuojami Įstatymų projektais keičiamuose įstatymuose baziniais dydžiais išreikšti tarnybinio atlyginimo

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

koeficientų, priedų, išmokų, kompensacijų, žalos atlyginimo ir kitų garantijų dydžiai.

- Dabartiniame Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme Nr. VIII-723 (toliau – Įstatyme) nenustatytas priemonių mokėjimas kariams, vykdantiems papildomas funkcijas ar pareigas, todėl esant personalo trūkumui sunku motyvuoti karius atlikti laikinai nesančių karių, valstybės tarnautojų ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, funkcijas. Įstatymas taip pat nenustato galimybės kompensuoti už dėl tarnybos interesų kariui nesuteiktas poilsio dienas;
- Įstatymas nenustato apribojimų kariams vykti į užsienio valstybes ar teritorijas, kuriose profesinės karo tarnybos kario buvimas galėtų pakenkti Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui;
- Apribota galimybė stoti į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją, asmenims, kurie teisės aktų nustatyta tvarka negali pretenduoti į valstybės finansuojamas studijas;
- Įstatymai nustato skirtingas aprūpinimo garantijas išsiųstiems mokytis Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos tarnaujantiems žvalgybos pareigūnams;
- Įstatymas nesuteikia teisės aukštesnius kario laipsnius suteikti aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariams;
- Įstatyme nustatyti nepakankami išsilavinimo reikalavimai pulkininko (jūrų kapitono) laipsniui suteikti.
- Profesinės karo tarnybos kariams, auginantiems vaikus, nėra teisinio pagrindo taikyti Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytą garantiją (papildomos poilsio dienos);
- Kariams savanoriams, kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams ir aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariams nėra teisinio pagrindo iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų lėšų mokėti ligos išmoką už dvi laikinojo nedarbingumo dienas, kai šie kariai tampa nedarbingi tarnybos laikotarpiu;
- Ne visiems krašto apsaugos sistemoje tarnaujantiems medicinos specialistams sudaryta galimybė išlaikyti jų profesinę kvalifikaciją dirbant ir kitose valstybės ir savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigose;
- Įstatymo nuostatos dėl Lietuvos šaulių sąjungos vado pareigų ėjimo termino prieštarauja Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymui;
- Karių siuntimo mokytis integracijos į darbo rinką tikslu garantija nėra siejama su jų išleidimo į atsargą amžiumi ir nepadaeda jų ilgiau išlaikyti tarnyboje;
- Nepakankamas kariams, kurių sveikata sutriko dėl tarnybos priežasčių, kompensuojamų sveikatinimo priemonių sąrašas, nenumatytas vaistinių preparatų ir medicinos priemonių kompensavimas, taip pat nepakankami kompensacijų, mokamų karių sveikatos sutrikimo atvejais, dydžiai bei nepagrįsti kai kurių iš šių kompensacijų mokėjimo atvejai;
- Nepakankamas teisinis reguliavimas, susijęs su išeitinių išmokų mokėjimu.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Projektuose pateiktos problemų sprendimo priemonės:

Siekiant įgyvendinti Pareiginės algos (atlyginimo) įstatymą:

- nustatyti kariams taikomų tarnybinių atlyginimų, išmokų, priedų, kompensacijų ir kitų garantijų perskaičiuotų koeficientų dydžius, privalomosios pradinės karo tarnybos kariams taikomą padarytos žalos, už kurią jie atsako, perskaičiuotą maksimalų dydį;

Su karinės tarnybos sąlygų gerinimu ir siekiu išlaikyti ir pritraukti į tarnybą personalą susijusios priemonės:

- Kompensuoti kariams už papildomą darbo krūvį, kuris atsiranda dėl personalo trūkumo, taip pat už dėl tarnybos interesų nesuteiktas poilsio dienas;
- Mokymosi laikotarpiu Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos tarnaujantiems kariams taikyti Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo nuostatas;
- Sudaryti galimybes asmenims Lietuvos Karo akademijoje studijuoti valstybės nefinansuojamose studijų vietose;
- Nustatyti teisę aukštesnius kario laipsnius suteikti aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariams;
- Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytą garantiją (papildomas poilsio dienas) taip pat nustatyti ir profesinės karo tarnybos kariams, auginantiems vaikus;
- Numatyti ligos išmokos už dvi laikinojo nedarbingumo dienas mokėjimą iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų lėšų kariams savanoriams, kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams ir aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariams;
- Išplėsti kariams, kurių sveikata sutriko dėl tarnybos priežasčių, kompensuojamų sveikatinimo priemonių sąrašą, numatyti vaistinių preparatų ir medicinos priemonių kompensavimą, tikslinti kompensacijų mokėjimo kariams atvejus;
- Susieti karių siuntimo mokytis integracijos į darbo rinką tikslu garantiją su jų išleidimo į atsargą amžiumi ir patikslinti jos taikymo sąlygas;

Kitos priemonės:

- Nustatyti apribojimą Profesinės karo tarnybos kariams ne tarnybos tikslais, išskyrus Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytus atvejus, vykti į užsienio valstybes ar teritorijas, kuriose kario buvimas galėtų pakenkti

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Lietuvos nacionaliniam saugumui;

- Numatyti aukštesnius išsilavinimo reikalavimus, keliamus pulkininko (jūrų kapitono) laipsniui gauti;
- Numatyti galimybę medicinos psichologus siųsti dirbti į kitas valstybės ir savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigas;
- Nustatyti maksimalią išeitinių išmokų dydžių sumą, kai karys priimamas į tarnybą ir išleidžiamas į atsargą pakartotinai;
- Suvienodinti Įstatymo nuostatas su Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo nuostatomis, nustatančiomis Lietuvos šaulių sąjungos vado pareigų ėjimo terminą;
- Redakcinio pobūdžio patikslinimai, tikslinamos sąvokų „daliny“ ir „Lietuvos kariuomenės veteranas“ apibrėžtys, „neįgaliojo“, „neįgalumo“, „netekto darbingumo“ sąvokos, Įstatymo nuostatos derinamos tarpusavyje.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Pakeitimai bus įgyvendinami iš bendrųjų Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

Dėl perskaičiuotų dydžių apvalinimo įgyvendinant Pareiginės algos (atlyginimo) įstatymą, 2024 m. gali prireikti apie **6,25 mln. eurų**, iš jų:

- dėl tarnybinio atlyginimo koeficientų perskaičiavimo – apie 4,97 mln. eurų (taikoma apie 17 tūkst. profesinės tarnybos karių, valstybės tarnautojų ir darbo sutartininkų);
- dėl kariams taikomų priedų dydžių ir išmokų koeficientų perskaičiavimo, taip pat nuo kario tarnybinio atlyginimo priklausančių priemonių taikymo perskaičiavimo – apie 1,28 mln. eurų (priedai už atsakomybę, ypatingą pareigų specifiką, karinių specialybių kvalifikacines kategorijas; kompensacijos, susijusios su tarnyba užsienyje, išmokos už dalyvavimą tarptautinėse operacijose).

Įstatymo projektu siūlomiems pakeitimams 2024 m. įgyvendinimui gali prireikti **10,6 mln. eurų**, iš jų:

- Kompensacijoms už nesuteiktas poilsio dienas – apie 5,7 mln. eurų;
- Priemokoms už pavadavimą – apie 4,9 mln. eurų

Didelio lėšų poreikio augimo vėlesniais metais nenumatoma.

Karių materialinės atsakomybės įstatymo ir Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo įgyvendinimas esminės įtakos valstybės biudžeto asignavimams neturės.

STEBĖSENA

Pakeitimai, susiję su karių tarnybos sąlygų gerinimu ir profesinės karo tarnybos patrauklumu turėtų prisidėti prie Krašto apsaugos sistemos plėtros ir stiprinimo programoje numatytų prioritetų, susijusių su Krašto apsaugos sistemos kaip darbdavio konkurencingumo ir socialinių garantijų kariams stiprinimu, įgyvendinimo. Šioje Programoje yra numatyti stebėsenos rodikliai ir jų įgyvendinimo vertinimo mechanizmas.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektai teikti derinti suinteresuotoms ministerijoms: Teisingumo ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Finansų ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai.

Vidaus reikalų ministerija pastabų dėl Įstatymų projektų neturėjo. Po konsultacijų su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija buvo patikslintas aiškinamasis raštas. Į kitų ministerijų pateiktas pastabas atsižvelgta, patikslinti Įstatymų projektai suderinti darbo tvarka.

Finansų ministerija pateikė papildomą išvadą, kuria siūloma patikslinti kelionės iš faktinės gyvenamosios vietos į mokymosi vietą ir atgal išlaidų apmokėjimo tvarką (numatytas transporto priemonės) ir nurodyti racionalų transporto išlaidų mokymo reikmėms užsienio valstybių teritorijose, jeigu mokymosi laikotarpis yra iki 30 kalendorinių dienų imtinai, dydį.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Projektai vertinti atitikties valstybės tarnybos pertvarkos bendriesiems principams aspektu, pažymėtina, kad karių tarnybos apmokėjimo sistema labai skiriasi nuo karjeros ir statutinės valstybės tarnybos darbo užmokesčių sistemų: priedai, priemokos, išmokos ir kompensacijos įstatyme nustatytos baziniais dydžiais (ne procentine išraiška nuo pareiginės algos), tarnybinio atlyginimo koeficientai susieti su karių laipsniais ir tarnybos metais pagal laipsnį (ne pareigybe), atskiros priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą nėra, karių pareiginę algą sudaro tarnybinis atlyginimas ir Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 60 straipsnio 4 dalyje nustatyti priedai ir priemokos. Projekte perskaičiuojant profesinės karo tarnybos karių pareiginę algą dėl naujojo bazinio dydžio buvo laikomasi Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatyme Nr. XIV-1985 įtvirtintos nuostatos, kad pareiginės algos koeficientai turi būti perskaičiuojami koeficientą apvalinant iki šimtųjų dalių (dviejų skaičių po kablelio tikslumu) taip, kad asmens gaunamas atlygis nemažėtų.

Rengėjas numato, kad įstatymų pakeitimai bus įgyvendinami iš bendrųjų Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

biudžeto asignavimų. Vis dėlto būtų tikslinga detaliau paaiškinti lėšų poreikį, susijusį su priemokomis už pavadavimą ir kompensacijas už nesuteiktas poilsio dienas, pateikiant pagrindžiančius duomenis. Taip pat siūlytina ilgalaikes priemonės nukreipti į personalo pritraukimą, neužimtų vietų užpildymą personalu, o priemokas už pavadavimą taikyti tik kaip laikiną priemonę.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad siūlomas apribojimas Profesinės karo tarnybos kariams ne tarnybos tikslais, išskyrus Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytus atvejus, vykti į užsienio valstybes ar teritorijas, kuriose kario buvimas galėtų pakenkti Lietuvos nacionaliniam saugumui atitinka šiuo metu Žvalgybos įstatyme numatytą apribojimą, taikomą žvalgybos pareigūnams.

PAŽYMĄ PARENGĖ	Lina Sučilaitė
	Aušra Balčiūnaitė, Viešojo valdymo grupė